

ОПИСИ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Опис вибіркової дисципліни: «Професійний інструментарій у сучасній історичній науці»

Семестр	4
Загальна кількість кредитів/годин	3/90
Форма контролю	залік
Мета	сприяння становленню мультимедійної компетентності майбутніх учителів історії шляхом формування у них готовності до навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів в умовах інформаційного суспільства, користуючись сучасними засобами аудіовізуальних технологій; опанування теоретичними знаннями та набуття практичних умінь та навичок, завдяки яким можна ефективно застосовувати сучасні мультимедійні (комп'ютерні) технології у процесі навчання історії в школі.
Результати навчання	оволодіння спеціалізованими комп'ютерними програмами обробки текстової, графічної, фото, звукової та відео інформації; розширення знань про методику використання мультимедійних технологій у навчанні історії в школі; набуття вміння демонстрації мультимедійних матеріалів на уроці історії; навчання способам добору педагогічних програмованих засобів для уроку історії; опанування методами використання готових педагогічних програмних продуктів під час навчання історії; формування вміння здійснювати комп'ютерне тестування під час навчання історії.
Зміст дисципліни	<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи мультимедійних технологій у навчанні історії. Мультимедійна компетентність вчителя історії та засоби навчальних мультимедійних систем.</i> Тема 1. Основи мультимедійних технологій у навчанні історії. Тема 2. Педагогічний дизайн мультимедійного уроку історії. <i>Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні засади застосування мультимедійної презентації у навчанні історії. Робота у програмі Power Point.</i> Тема 3. Мультимедійна презентація на уроках історії. Тема 4. Створення навчально-історичної мультимедійної презентації у програмі MS Power Point.

	<p><i>Змістовий модуль 3. Можливості обробки навчального історичного матеріалу в програмах Microsoft Office Word, Publisher, Excel та інших.</i></p> <p>Тема 5. Робота у текстовому процесорі MS Word. Використання середовища MS Word для обробки історичних даних.</p> <p>Тема 6. Створення публікацій у MS Publisher. Допоміжні програми MS Office.</p> <p><i>Змістовий модуль 4. Дидактичні можливості телерадіомовлення, педагогічних програмних засобів (ППЗ) та інших електронних засобів навчання історії, що зберігаються на цифрових носіях інформації.</i></p> <p>Тема 7. Обробка і використання аудіо-відео-мультиплікаційних матеріалів та комп'ютерних ігор під час навчання історії.</p> <p>Тема 8. Робота з електронними атласами, підручниками, посібниками, базами даних та іншими педагогічними програмними засобами (ППЗ) під час навчання історії.</p> <p><i>Змістовий модуль 5. Мережа Інтернет та її можливості у навчанні історії.</i></p> <p>Тема 9. Робота у мережі Інтернет під час навчання історії.</p> <p>Тема 10. Робота у мережі Інтернет під час навчання історії. Створення персонального блогу вчителя історії.</p> <p><i>Змістовий модуль 6. Можливості використання у процесі навчання історії комп'ютерних систем тестування та програм розробки мультимедійних навчальних курсів.</i></p> <p>Тема 11. Здійснення комп'ютерного тестування під час навчання історії.</p> <p>Тема 12. Програми розробки мультимедійних навчальних курсів.</p>
--	--

**Опис вибіркової дисципліни:
«Образ жінки Гетьманщини: нариси жіночої історії»**

Семестр	4
Загальна кількість кредитів/годин	3/90
Форма контролю	залік
Мета	забезпечення формування світогляду майбутніх

	<p>педагогів; конструювання збірного «колективного портрету» жінки через форми її самореалізації в ранньомодерному соціумі; розпізнання й витлумачення випадкових «обмовок» джерел або ж вивчення серійних ознак чи повторювальних явищ; надання студентам можливостей ознайомитися з окремими жіночими персоналіями, етапами становлення, завданнями та проблемами «жіночої історії», особливостями розвитку українського суспільства Гетьманщини та місцем жінки у ньому; сприяння виробленню певних світоглядних орієнтацій: гендерної незалежності, сенсу жіночого життя, соціальної та особистої активності індивіда, усвідомлення свого місця та ролі в суспільстві.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>оволодіння базовим понятійним апаратом «жіночої історії»; надання знанням, отриманим із фахових історичних та гуманітарних дисциплін, більшої ясності, чіткості та схематизму; формування вміння аналізувати історичну інформацію про особливості суспільного життя, окрему людину та жінок зокрема в соціумі, вибирати в ній головне, суттєве, визначальне; розуміння особливостей історичного розвитку тогочасного суспільства і врахування їх при формуванні перспектив сучасного суспільного розвитку; вироблення світоглядних орієнтацій, усвідомлення свого місця та ролі в суспільстві, вибору своєї громадянської позиції.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, проблеми та тенденції розвитку «жіночої історії».</i> Тема 1. «Жіноча історія» як тематичний напрямок історичної антропології. Тема 2. Фемінологічний сегмент української та зарубіжної історіографії. Тема 3. Сучасні напрямки досліджень «історії жінок».</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Українська жінка у соціокультурному просторі XVII-XVIII ст.</i> Тема 4. Особливості джерельної бази фемінологічних досліджень періоду Гетьманщини (XVII-XVIII ст.). Тема 5. «Жінка-сім'я-суспільство» у ранньомодерному українському соціумі. Тема 6. Жінка традиційного часу в соціальній, статевовіковій та шлюбній структурі населення. Тема 7. Роль жінки в шлюбно-сімейних відносинах в Україні XVII-XVIII ст. Тема 8. Девіантна поведінка жінок у ранньомодерну</p>

	<p>добу.</p> <p>Тема 9. Дитячий фактор у житті жінки Гетьманщини.</p> <p>Тема 10. Історичні долі українських жінок.</p>
--	---

**Опис вибіркової дисципліни:
«Державотворчі процеси в новітній історії України»**

Семестр	5
Загальна кількість кредитів/годин	4/120
Форма контролю	Залік
Мета	Засвоїти засадничі ідеї процесу інституалізації суверенної Української держави від проголошення Акту державної незалежності до сьогоднішнього та сформувати здатність студентів діяти в інтересах державотворення як суб'єктів громадянського суспільства.
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкривати головні закономірності й особливості державотворчих процесів в незалежній Україні; 2. Встановлювати причинно-наслідкові зв'язки подій вітчизняної історії та акцентувати увагу на історичній зумовленості суспільно-політичних трансформацій кінця ХХ ст., які започаткували відродження української державності; 3. Пояснювати природу суперечливого характеру політичних та соціально-економічних процесів у незалежній Україні; 4. Простежувати історію становлення державних структур та аналізувати ефективність здійснення ними визначених державотворчих функцій; 5. Показувати етапи становлення президентської влади в Україні та аналізувати її роль у конструктивних і деструктивних процесах державотворення; 6. Оцінювати зміст основних напрямків соціально-економічної політики доби незалежності, генерувати креативні ідеї щодо нерозв'язаних проблем; 7. Визначати причини тривалого перехідного періоду в історії незалежної України та зумовленість Помаранчевої революції і Революції Гідності; 8. Аналізувати пріоритети зовнішньо-політичної діяльності України та причини коливань її векторів інтеграційних процесів; 9. Добирати і самостійно аналізувати інформацію

	про події політичного, культурного, економічного життя України та визначати його тенденції;
Зміст дисципліни	<p>Передумови і наслідки мирної антикомуністичної революції 1989 – 1991 рр. в Україні.</p> <p>Формування і діяльність органів влади в Україні: проблеми пострадянської модернізації.</p> <p>Президентська влада в історії державотворення.</p> <p>Суспільно-політичні проблеми розбудови громадянського суспільства.</p> <p>Соціально-економічна сфера незалежної України: етапи реформування.</p> <p>Націотворення та його роль у державотворчих процесах.</p> <p>Україна і зовнішній світ. Формування системи національної безпеки України. Євроінтеграційні процеси, їх динаміка.</p>

Опис вибіркової дисципліни:

«Державний терор та його інструменти в радянській Україні: радянські спецслужби»

Семестр	5
Загальна кількість кредитів/годин	4/120
Форма контролю	Залік
Мета	Сформувати знання про особливості вітчизняної історії радянської доби у ХХ столітті та усвідомити історичні уроки, котрі б унеможливили рецидиви тоталітаризму, кримінальні переслідування громадян за їх погляди і переконання.
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкривати механізм реалізації комуністичної влади у формі диктатури пролетаріату засобами державного терору. 2. Аналізувати ідеологічне підґрунтя створення недемократичної моделі державного устрою, пояснювати суть понять «класова держава», «тоталітаризм». 3. Усвідомити роль органів державної безпеки як інструменту боротьби з так званими класовими ворогами радянської влади. 4. Розкривати історичні умови виникнення

	<p>особливих каральних органів більшовицької влади, в яких спецслужби перетворилися на «червону інквізицію», «караючий меч партії».</p> <p>5. Простежувати етапи та динаміку репресивної політики радянської держави, причини її наростання.</p> <p>6. Оцінювати роль радянських спецслужб в організації терористичних актів проти діячів української еміграції.</p> <p>7. Визначати причини участі радянських спецслужб у підготовці і здійсненні політичних переворотів і придушенні опозиційних рухів у країнах соціалістичного табору.</p> <p>8. Добирати і самостійно аналізувати інформацію про події, діячів радянської епохи, визначати історичні закономірності історії України радянської доби.</p>
Зміст дисципліни	<p>Суть тоталітарних ідеологій і режимів. Реалізація державної програми з підготовки науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією». Суспільна думка й наукове вивчення проблем радянського минулого: контраверсійні підходи. Встановлення радянської влади і діяльність ВЧК (Всероссийской чрезвычайной комиссии) та ВУЧК (Всеукраинской чрезвычайной комиссии). Структура ВУЧК. Об'єкти державного терору. Ф. Дзержинський, В. Манцев, М. Лацис, С. Шварц. Боротьба органів ВУЧК з повстанським рухом на території України. Органи Державного політичного управління (ДПУ) та його функції, методи роботи. Агентурно-оперативна діяльність. В. Балицький. Реорганізація репресивних органів: Наркомат внутрішніх справ (НКВС), Головне управління державної безпеки. «Великий терор» 1937 – 1938 рр. Органи ДПУ – НКВС у боротьбі з впливом релігії і Церкви у 1920-1930-х рр. Діяльність органів державної безпеки в роки другої світової війни та повоєнні роки. Форми і методи боротьби з націоналістичним підпіллям у Західноукраїнських областях. Комітет державної безпеки (КДБ) і радянське суспільство. Участь радянських спецслужб у боротьбі з політичним інакомисленням.</p>

Опис навчальної дисципліни
СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ НАРОДІВ СВІТУ

Семестр	4/5
---------	-----

Форма контролю	залік
Мета	формування у слухачів цілісних і систематизованих знань про соціокультурні традиції народів світу та виховання поважного ставлення до їхньої історії і традицій культури
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • знати і вміти порівнювати культурно-цивілізаційні основи традиційних суспільств Заходу та Сходу; • мати уявлення про культурний розвиток народів світу та оцінювати їхній внесок у скарбницю світової культури; • аналізувати соціокультурні проблеми східних і західних моделей розвитку; • знати головні положення релігійно-етичних систем Сходу; • використовувати знання соціокультурних традицій світу для розуміння сучасних суспільних та етнічних процесів; • розуміти різницю між базовими цінностями цивілізацій Заходу і Сходу; • визначати та аналізувати шляхи пошуку національної ідентичності з урахуванням традиційно історичних чинників • порівнювати концепції різних історичних шкіл щодо соціокультурного розвитку народів світу; • проводити аналогії між духовними здобутками сучасності та культурними цінностями минулих епох; • розуміти аспекти культури країни, норми наукового етикету, взаємодії в міжкультурному просторі; • розуміти специфіку соціокультурного життя різних станів суспільства в країнах Західної Європи в X – XVIII століттях; • діагностувати й оцінювати рівень розвитку, досягнення духовної культури епохи Середньовіччя, Відродження та Просвітництва на основі спадщини західноєвропейської культури; • усвідомлювати підґрунтя середньовічної ренесансної та просвітницької ідеології; • аналізувати зміни в культурному житті країн Заходу та Сходу на зламі епох; • Відродження й Північного Відродження; • проводити власні наукові дослідження з проблематики соціокультурного життя країн Заходу і

	Сходу.
Зміст навчання	<p>Принципи класифікації народів світу. Схід як соціокультурне поняття. історико-географічне районування традиційного Сходу. Базові цінності цивілізацій Сходу.</p> <p>Далекосхідні цивілізації: китайсько-конфуціанська цивілізація.«Серединна імперія»: природа і люди,культ предків, патерналізм, регламентація суспільної поведінки. Основні риси розвитку китайської традиційної культури.</p> <p>Японська модель Середньовіччя та її соціокультурні особливості. Індо-буддистська цивілізація та її основні параметри. Небуття як вища цінність індуїстського інтровертного шляху розвитку.</p> <p>Арабо-ісламський світ: особливості соціокультурних традицій. Іслам як спосіб життя і стиль мислення. Розквіт арабо-ісламської культури.</p> <p>Османська імперія: особливості релігії і культури в умовахполіетнічноїтаполіконфесійної держави.</p> <p>Еволюція східних суспільств на межі Середньовіччя і Нового часу. Причини відставання Сходу від Заходу. Траціоналізм у системі східних цінностей. Духовне життя на Сході. Релігійно-моральні ідеали східних суспільств в епоху раннього європейського колоніалізму.</p> <p>Головні категорії соціокультурного життя та людський фактор в історичному розвитку країн Західної Європи. Держава, суспільство та європейський менталітет у X – XVIII ст.</p> <p>Проблема духовного розвитку країн Західної Європи в історіографії.</p> <p>Духовне життя й освіта в країнах Західної Європи в періоди перших «варварських» відроджень. Соціокультурне життя в добу розвиненого Середньовіччя.</p> <p>Зміни в житті суспільства та державному управлінні на початку епохи Відродження. Суспільні пріоритети. Відмінні риси європейського Відродження. Північне Відродження як продовження культури пізньої Готики.</p> <p>Відмінності в розвитку країн Західної Європи у XVII – XVIII ст. Основні ідейно-художні стилі західноєвропейського Просвітництва та їхнє соціальне підґрунтя.</p>

Опис вибіркової навчальної дисципліни
Історична стилізація в політичній практиці ранньогрецької тиранії

Семестр	4
Загальна кількість кредитів/годин	4/120
Форма контролю	Залік
Мета	з'ясування причин виникнення ранньогрецької тиранії та розкриття її соціально-політичної сутності як особливого стилю політичної влади.
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ul style="list-style-type: none"> • знати зміст предмету і методологію курсу «Історична стилізація в політичній практиці ранньогрецької тиранії»; • знати і розуміти категоріальний зміст понять «тиранія», «поліс», «харизма», «легітимізація» тощо. • виокремлювати шляхи встановлення тиранії в Стародавній Греції; • визначати типи тиранії; • знати форми легітимізації влади тирана у Стародавній Греції; • визначати характерні риси релігійної легітимізації влади тирана у Стародавній Греції; • розкривати особливості харизми тирана та з'ясовувати її місце в політичній практиці ранньогрецької тиранії; • знати оцінку ранньогрецької тиранії в античній історіографії; • визначати спільні і відмінні риси у близькосхідній і ранньогрецькій тиранії.
Зміст дисципліни	<p>Вступ до курсу. Походження тиранії. Типи тиранії на Сході та в Стародавній Греції. Спільне і відмінне у східній і ранньогрецькій тиранії. Форми легітимізації влади тирана у Стародавній Греції. Релігійна легітимізація влади та її характерні риси. Харизма ранньогрецького тирана та її роль у політичній практиці Стародавньої Греції.</p> <p>Історична стилізація у політичній практиці Пісістрата. Основні напрями внутрішньої і зовнішньої політики Пісістрата. Харизма Пісістрата та її роль у політичній інституціоналізації влади. Оцінка тиранії в античній історіографії.</p>

Опис навчальної дисципліни
Суспільно-політичні та духовні трансформації в Європі XV - XXI століть

Семестр	4/5
Форма контролю	залік
Мета	вивчити окремі суспільно-політичні та духовні трансформації, що мали місце в історії Європи в XV - XXI століттях
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – знати зміст предмету і методологію історичної науки; – володіти базовим понятійним апаратом; – вміти виокремлювати головні етапи політичного, соціально-економічного, культурного і духовного розвитку країн Європи; – розуміти логіку трансформації політичних систем основних європейських країн; – знати сутність сучасних підходів до вивчення Нової і Новітньої історії; – розуміти значення документів при вивченні історії; – вміти критично аналізувати історичні джерела; – аналізувати і порівнювати історичні процеси в різних країнах Європи; – знати і розуміти роль релігії та церкви у розвитку європейських держав в новий і новітній період.
Зміст дисципліни	<p>Зміна суспільно-історичних умов в Європі в кінці XIV - початку XV ст. Основні тенденції економічного розвитку Європи. Ускладнення соціальної структури суспільства.</p> <p>Знакові трансформації політичного устрою європейських країн в Новий і Новітній час.</p> <p>Формування та розвиток абсолютної монархії в Європі. Умови посилення королівської влади. Формування системи абсолютної монархії. Формування політичної культури абсолютної монархії. Риси політичної системи за абсолютної монархії. Особливості абсолютних монархій в різних країнах. Виникнення націй. Формування національних держав. Нові форми політичної культури.</p> <p>Буржуазні революції в Європі, як маркер розвитку буржуазних відносин. Революція в Нідерландах. Революція в Англії. Революція в Франції.</p> <p>Основні тенденції політичного розвитку Європи в XIX столітті. Виникнення Італії та Німеччини. Державно-політичний розвиток країн Заходу в XIX в.</p>

Конституційні режими як основа формування політичної культури і політичної системи країн Заходу в XIX столітті. Нерівномірність і особливості політико-державного розвитку країн Заходу в XIX столітті. Парламентські реформи. Роль революцій 1848-1849 рр. Формування основних ідейно-політичних течій: консерватизм, лібералізм, соціалізм.

Культурні трансформації в європейських країнах. Відродження як історичний тип культури. Причини і передумови виникнення культури Відродження. Ранній гуманізм. Громадянський гуманізм. Лоренцо Валла та його етична концепція. Вчення про Людину Леона Баттиста Альберті. Флорентійський неоплатонізм. Антифеодальний характер гуманізму. Мистецтво раннього Відродження. Наука раннього Відродження.

Трансформація релігійних уявлень в Новий час. Зміна суспільно-історичних умов в Європі в кінці XIV - початку XV ст. Ідеї Відродження і їх роль у формуванні нових цінностей. Зміна світосприйняття. Розвиток науки. Розвиток культури. Основні етапи і напрямки.

Основні трансформації в релігійному житті Європи в XV - XXI століттях

Передумови Реформації. Виступ М. Лютера і ідеї Селянської війни в Німеччині. Поширення реформації в країнах Європи. Ідеї національних реформаційних рухів: лютеранство, кальвінізм, цвінгліанство, пресвітеріанство, англіканство. Поняття протестантизму і його розбіжності з католицизмом. Підсумки реформації і її роль у формуванні світогляду людини Нового часу.

Віровчення і культ протестантських напрямків: квакерство, методизм, баптизм, менонітство, адвентизм, п'ятидесятництво, єговізм. Причини виникнення сект. Особливості віровчення і культу. Значення релігійних вчень в житті країн.

Релігія в сучасному суспільстві. Соціально-політичний, науково-технічний розвиток сучасного суспільства. Зміни сучасної релігійності. Сакралізація і секуляризація як соціально-історичні явища. Основні етапи процесу секуляризації. Наслідки секуляризації в сучасному суспільстві. Вільнодумство і його форми.

Опис вибіркової навчальної дисципліни «Персоналії в історичному дискурсі»

Семестр	4
Загальна кількість кредитів/годин	4/120
Форма контролю	Залік
Мета	формування знань про історичну епоху через призму характеристики визначних історичних діячів
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ul style="list-style-type: none"> • володіти методологією дослідження ролі особистості в історичному процесі; • аналізувати фактори, що впливали на формування історичної особи; • виокремлювати основні етапи діяльності історичного діяча, найважливіші ідеї, якими він керувався; • складати історичні портрети видатних діячів минулого та давати їх характеристику з точки зору історичного розвитку держави, країни, з якими була пов'язана їхня діяльність; • співвідносити історичного діяча з певною епохою, країною, в якій він жив; • критично оцінювати діяльність історичного діяча, співставляти різні точки зору та оцінки історичних особистостей; • використовувати здобуту історичну інформацію про причини життєвого вибору в певних умовах як приклад для формування власної ідентичності.
Зміст дисципліни	<p>Методологічні засади вивчення історичної особи. Поняття «історична особа (історичний діяч)», «видатна особистість». Теорія «героя і натовпу», співвідношення ролі особи і народних мас. Основні джерела дослідження історичних персоналій (наукові, публіцистичні, історичні праці, архівні матеріали та інші джерела, які несуть автентичне інформаційне та змістове навантаження досліджуваного періоду, музеї, присвячені конкретним персоналіям).</p> <p>Видатні особи стародавнього світу. Державні та політичні діячі античності (Август Октавіан, брати Гай і Тиберій Гракхи, Діоклетіан Гай Аврелій Валерій, Нерон, Цезар Гай Юлій). Митці і філософи – Аристотель, Геродот, Гомер, Сократ Платон, Марк Туллій Цицерон, Фідій. Стародавній Схід в особах Будда Гаутама, Конфуцій, Дарій I, Кір II,</p>

Навуходоносор II, Хаммурапі, Цінь Шихуанді.
Історичні особи Середньовіччя. Засновники держав, завойовники: Вільгельм I Завойовник, Генріх II Плантагенет, Іштван (Стефан) I Святий, Казимир III, Карл I, Фердинанд II Арагонський, Оттон I Великий, Д'Арк Жанна, Бабур.

Діячі культури – Абельяр П'єр, Бекон Роджер, Гутенберг Йоганн, Ібн Сіна, Кирило і Мефодій, Лев Математик, Рубльов Андрій.

Представники культури епохи Відродження (Боккаччо Джованні, Боттічеллі Сандро, Данте Аліґ'єрі, Бруно Джордано, Леонардо да Вінчі, Копернік Миколай).

Видатні люди – творці історії Нового часу. Представники процесу державотворення нового часу (Баторій Стефан, Ришельє Арман Жан дю Плеси, Кольбер Жан-Батист, Кромвель Олівер, Марія-Терезія, Йосиф II, Іван IV Грозний, Петро I, Катерина II, Вашингтон Джордж, Франклін Бенджамін, Джефферсон Томас, Токугава Ієясу, Сулейман I).

Історичні постаті епохи Реформації – Кальвін Жан, Мюнцер Томас, Мор Томас, Лойола Ігнатій, Лютер Мартін.

Великі географічні відкриття в особах – Васко да Гама, Веспуччі Америго, Колумб Христофор, Магеллан Фернан.

Персоналії новітнього часу. Історичні постаті в процесах державотворення міжвоєнного часу (Мустафа Кемаль Ататюрк, Томаш Масарик, Юзеф Пілсудський).

Диктатори XX – XXI ст.: Беніто Муссоліні, Йосиф Сталін (Джугашвілі), Франко Франциско, Йон Антонечку, Олександр Лукашенко, Уго Чавес, Кім Чен Ін.

Представники військової справи – О. Брусилов, Г. Жуков, Дуглас Макартур, Дуайт Ейзенхауер.

Державні діячі повоєнної доби: Джавахарлал Неру, Індіра Ганді, Августо Піночет, Борис Єльцин, Володимир Путін, Шарль де Голль, Рональд Рейган, Маргарет Тетчер, Йосип Броз Тіто, Микита Хрущов, Михайло Горбачов, Ніколае Чаушеску, Мао Цзедун, Ден Сяопін, Нельсон Мандела, Фідель Кастро, Лех Валенса, Вацлав Гавел.

Економісти-реформатори: С. Вітте, П. Столипін,

	Людвіг Ерхард, Альчіде Гаспері, Лелек Бальцеревич. Діячі культури – Волт Дісней, Сергій Ейзенштейн, Чарлі Чаплін, Костянтин Станіславський.
--	---

Описи вибіркової навчальної дисципліни
Малі війни та міжнародні конфлікти у другій половині ХХ – на початку
ХХІ століття

Семестр	5
Форма контролю	залік
Мета	формування історичних компетентностей, щодо розуміння змісту, механізму прояву та історичних наслідків локальних форм військово-політичного протистояння в світі у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття.
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • знати зміст предмету і методологію курсу «Малі війни та міжнародні конфлікти у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття»; • визначати роль локальних форм військово-політичного протистояння у загальному розвитку світових міжнародних відносин; • знати і розуміти категоріальний зміст понять «холодна війна», «військово-політична криза», «військовий конфлікт», «мала війна», «гібридна війна», «інформаційна війна», «торгова війна», «культурна війна», «міжнародні санкції» тощо; • аналізувати характер міжнародних відносин у повоєнному світі у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття; • простежувати причинно-наслідкові зв'язки у процесах виникнення та завершення малих війн і міжнародних конфліктів у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття; • визначати «холодну війну» як наслідок глобального протистояння двох суспільно-політичних систем; • виокремлювати етапи «холодної війни» та пов'язувати їх із характером локальних військово-політичних протистоянь на планеті; • розкривати проблеми «розрядки» і «роззброєння» у міжнародних відносинах; • аналізувати військові інтеграційні процеси в країнах біполярного світу; • визначати значення Маастрихтських угод для

	<p>створення ЄС;</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати процес розпаду соціалістичної системи та його вплив на характер міжнародних відносин; • з'ясовувати вплив інтегративних і дезінтегративних процесів у країнах світу на перебіг локальних військово-політичних конфліктів; • визначати періодизацію малих війн і міжнародних конфліктів у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття та розуміти критерії її обґрунтування; • розуміти сучасний характер і динаміку розвитку локальних військово-політичних конфліктів; • з'ясовувати роль ООН та інших міжнародних інституцій у попередженні та врегулюванні малих війн і міжнародних конфліктів на початку ХХІ століття;
Зміст дисципліни	<p>Науково-теоретичні засади концептуалізації курсу «Малі війни та міжнародні конфлікти у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття». Малі війни та міжнародні конфлікти у структурі світових міжнародних відносин другої половини ХХ – на початку ХХІ століття. Теоретичні аспекти вивчення локальних форм військово-політичного протистояння у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття.</p> <p>«Холодна війна» та характер глобального протистояння двох військово-політичних систем. Малі війни, конфлікти і кризи 1950-х – першої половини 1970-х років: характер, механізми прояву та історичні наслідки. Малі війни, конфлікти і кризи другої половини 1970-х – 1980-х років: характер, механізми прояву та історичні наслідки. Малі війни, конфлікти і кризи 1990-х – початку ХХ століття: характер, механізми прояву та історичні наслідки.</p> <p>Сучасний стан міжнародних відносин у світі. Ефективність діяльності ООН, щодо попередження військових конфліктів. Нові форми локальних військово-політичних протистоянь: гібридні та інформаційні війни. Сучасні військово-політичні конфлікти. Російсько-українська війна.</p>

**Опис вибіркової навчальної дисципліни
«Персоналії української культури першої половини ХХ століття»**

Семестр	8
Загальна кількість	3/90

кредитів/годин	
Форма контролю	Залік
Мета	<p>1. З'ясувати основні історичні періоди вітчизняної культури першої половини ХХ століття, визначити закономірності її еволюції;</p> <p>2. Вивчити фундаментальні поняття і категорії української культури першої половини ХХ століття, здобутки і втрати культурного процесу;</p> <p>3. Дослідити світоглядні концепції визначних представників українського культури в галузі мистецтва, науки та освіти, досягнення, особливості їхньої діяльності</p>
Результати навчання за навчальною дисципліною	<p>Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики студенти повинні оволодіти:</p> <p>знаннями: теоретичного й фактичного матеріалу змістових модулів 1-2.</p> <p>вміти: працювати з першоджерелами, науковою та методичною літературою; аналізувати історичні та культурологічні процеси, події, факти, давати їм власну оцінку; користуватись різноманітними методами дослідження історичного процесу; аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини; користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної науки; мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру; на основі вивчення історичних подій та історії української культури першої половини ХХ ст. робити висновки і узагальнення, користуватись уроками минулого; застосовувати дані історичної науки та культурології для вирішення професійних завдань; використовувати досвід історії в практичній діяльності під час розбудови культури, науки, освіти в сучасній Україні; за допомогою різних наукових методів, спираючись, передусім, на принцип історизму робити прогнози в галузі культурної політики сучасної і майбутньої України.</p>
Зміст дисципліни	<p>Сутність, форми, складники культури України початку ХХ століття, її зміст, основні тенденції. Персональні здобутки діячів культури, митців на початку минулого століття. Зародження та еволюція напрямів, стилів, течій, теорій культури України на початку ХХ століття. Видатні діячі вітчизняної культури.</p> <p>Культура українських земель періоду Української</p>

	<p>революції (1917 – 1920 рр.). Представники української культури часів Української Центральної Ради, під час гетьманату П. Скоропадського, за доби Директорії. Культурне становище в ЗУНР.</p> <p>Процеси в культурній галузі радянської України у міжвоєнний період (1920 – 1930-ті роки). Здобутки і втрати часів «українізації», Розстріляне відродження. Більшовицька «культурна революція».</p> <p>Становище культури в західноукраїнській землях у 1920-1930 рр. Стан української культури в Чехо-Словаччині, Румунії, Польщі, Угорщині.</p>
--	---

Опис вибіркової дисципліни Видатні жінки в історії України

Семестр	8
Загальна кількість кредитів/годин	3/90
Форма контролю	Залік
Мета	полягає в тому, щоб ознайомити студентів із життям і творчою діяльністю видатних жінок, які у славили українство в усіх сферах суспільного буття.
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати про життя та діяльність непересічних жінок України Х — ХХ ст 2. Уміти критично і ,водночас, толерантно у контексті доби визначати їх роль у функціонуванні тогочасного українського суспільства . 3. Здобуті знання мають стати надійним підґрунтям як для подолання стереотипів стосовно ролі жінки в суспільстві (обмеженість родинними турботами, аполітичність тощо), так і для переконаності в нагальній необхідності найактивнішої позиції кожної з нас задля власного щастя й кращої долі України.
Зміст дисципліни	<p>Модуль 1. Шляхетне жіноцтво в українському середньовічному соціумі. Знакові жінки Київської Русі. Непересічне жіноцтво Литовсько-Руської держави. Шляхетне жіноцтво за Козацької доби.</p> <p>Модуль 2. Українська жінка в модерну добу. Жінки – письменниці й артистки, громадські діячки</p>

	й просвітниці – України XIX с. Українська жінка в XX столітті.
--	--

Опис навчальної дисципліни
Суспільно-політичні та духовні трансформації в Європі XV - XXI століть

Семестр	4/5
Форма контролю	залік
Мета	вивчити окремі суспільно-політичні та духовні трансформації, що мали місце в історії Європи в XV - XXI століттях
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – знати зміст предмету і методологію історичної науки; – володіти базовим понятійним апаратом; – вміти виокремлювати головні етапи політичного, соціально-економічного, культурного і духовного розвитку країн Європи; – розуміти логіку трансформації політичних систем основних європейських країн; – знати сутність сучасних підходів до вивчення Нової і Новітньої історії; – розуміти значення документів при вивченні історії; – вміти критично аналізувати історичні джерела; – аналізувати і порівнювати історичні процеси в різних країнах Європи; – знати і розуміти роль релігії та церкви у розвитку європейських держав в новий і новітній період.
Зміст дисципліни	<p>Зміна суспільно-історичних умов в Європі в кінці XIV - початку XV ст. Основні тенденції економічного розвитку Європи. Ускладнення соціальної структури суспільства.</p> <p>Знакові трансформації політичного устрою європейських країн в Новий і Новітній час.</p> <p>Формування та розвиток абсолютної монархії в Європі. Умови посилення королівської влади.</p> <p>Формування системи абсолютної монархії.</p> <p>Формування політичної культури абсолютної монархії. Риси політичної системи за абсолютної монархії. Особливості абсолютних монархій в різних країнах. Виникнення націй. Формування національних держав. Нові форми політичної культури.</p> <p>Буржуазні революції в Європі, як маркер розвитку буржуазних відносин. Революція в Нідерландах.</p>

Револуція в Англії. Револуція в Франції.
Основні тенденції політичного розвитку Європи в XIX столітті. Виникнення Італії та Німеччини. Державно-політичний розвиток країн Заходу в XIX в.
Конституційні режими як основа формування політичної культури і політичної системи країн Заходу в XIX столітті. Нерівномірність і особливості політико-державного розвитку країн Заходу в XIX столітті. Парламентські реформи. Роль революцій 1848-1849 рр. Формування основних ідейно-політичних течій: консерватизм, лібералізм, соціалізм. Культурні трансформації в європейських країнах. Відродження як історичний тип культури. Причини і передумови виникнення культури Відродження. Ранній гуманізм. Громадянський гуманізм. Лоренцо Валла та його етична концепція. Вчення про Людину Леона Баттиста Альберті. Флорентійський неоплатонізм. Антифеодальний характер гуманізму. Мистецтво раннього Відродження. Наука раннього Відродження.

Трансформація релігійних уявлень в Новий час. Зміна суспільно-історичних умов в Європі в кінці XIV - початку XV ст. Ідеї Відродження і їх роль у формуванні нових цінностей. Зміна світосприйняття. Розвиток науки. Розвиток культури. Основні етапи і напрямки.

Основні трансформації в релігійному житті Європи в XV - XXI століттях

Передумови Реформації. Виступ М. Лютера і ідеї Селянської війни в Німеччині. Поширення реформації в країнах Європи. Ідеї національних реформаційних рухів: лютеранство, кальвінізм, цвінгліанство, пресвітеріанство, англіканство. Поняття протестантизму і його розбіжності з католицизмом. Підсумки реформації і її роль у формуванні світогляду людини Нового часу.

Віровчення і культ протестантських напрямків: квакерство, методизм, баптизм, менонітство, адвентизм, п'ятидесятництво, єговізм. Причини виникнення сект. Особливості віровчення і культу. Значення релігійних вчень в житті країн.

Релігія в сучасному суспільстві. Соціально-політичний, науково-технічний розвиток сучасного суспільства. Зміни сучасної релігійності. Сакралізація і секуляризація як соціально-історичні явища. Основні

	етапи процесу секуляризації. Наслідки секуляризації в сучасному суспільстві. Вільнодумство і його форми.
--	--

**Опис вибіркової навчальної дисципліни
«Сімейне право»**

Семестр	7
Загальна кількість кредитів/годин	3/90
Форма контролю	Залік
Мета	формування стійкої системи знань чинного сімейного законодавства, вміння обґрунтовано застосовувати сімейні правові норми.
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ul style="list-style-type: none"> • знати комплекс сімейних прав і обов'язків людини; • характеризувати інститут шлюбу в Україні, його умови, порядок його укладення та припинення, визначати підстави визнання шлюбу недійсним, фіктивним, неукладеним; • орієнтуватися у комплексі особистих немайнових та майнових правах подружжя, розмежовувати режими власності подружжя, визначати порядок захисту цих прав; • конкретизувати права та обов'язки батьків та дітей, їх аліментні відносини, а також права та обов'язки інших членів сім'ї.
Зміст дисципліни	Сімейне право як галузь права. Етапи розвитку сімейного права. Сімейні правовідносини та їх суб'єкти. Праве регулювання шлюбу. Правові відносини подружжя. Правові відносини батьків та дітей. Влаштування дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Правовий статус інших членів сім'ї. Сімейні відносини за участю іноземців

**Опис вибіркової навчальної дисципліни
«Історія і культура Полтавщини з основами екскурсійної справи»**

Семестр	6
Загальна кількість кредитів/годин	4/120
Форма контролю	Залік

<p>Мета</p>	<p>Засвоїти зміст і сутність соціально-економічних, політичних, культурних процесів, що відбувалися на території Полтавського краю від найдавніших часів до сьогодення; сформувати здатність аналізувати регіональні особливості історичного розвитку краю у контексті вітчизняної та світової історії та популяризувати знання про його історико-культурну спадщину.</p>
<p>Результати навчання за навчальною дисципліною</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Установлювати логічні та хронологічні взаємозв'язки і паралелі між основними етапами антропогенезу, історичними культурами представників давніх цивілізацій на території Полтавщини і решті етнічних українських земель; 2. Добирати, оцінювати й аналізувати джерела різноманітного походження з історії рідного краю; 3. Обґрунтовувати особливості демографічної ситуації та економічного розвитку земель Полтавщини у період середньовіччя, вплив на них геополітичного становища краю; 4. Аналізувати причини формування і наводити приклади народної та шляхетської колонізації краю; 5. Показувати роль людського та економічного потенціалу Полтавщини у роки Хмельниччини та Руїни; 6. З'ясовувати характер соціальних та урбаністичних процесів у нову добу; 7. Показувати динаміку й особливості культурних і суспільно-політичних процесів упродовж XIX – XX ст.; 8. Називати й оцінювати здобутки культури Полтавського краю та стан їх збереження в умовах сьогодення; 9. Формувати практичні навички участі у соціально значущих проектах і програмах збереження/врятування історико-архітектурних, археологічних, мистецьких пам'яток; 10. Формувати знання про екскурсійну та краєзнавчу роботу, навички з її організації; 11. Опанувати вміння складати історико-краєзнавчі маршрути екскурсій на основі здобутих теоретичних знань; <p>Створювати і захищати творчі креативні проекти популяризації історико-культурної спадщини Полтавського краю.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Вступ до курсу. Давня історія Полтавщини (від</p>

	<p>найдавніших часів до V ст.). Памятки давніх цивілізацій на території краю.</p> <p>Середньовічна історія Полтавщини (V – перша половина XVI ст.). Полтавщина – порубіжжя з кочовим Степом.</p> <p>Полтавщина козацька (друга половина XVI – XVII ст.). Вишневеччина.</p> <p>Історія Полтавщини у добу Гетьманщини (XVIII ст.). Місто Полтава. Полки і сотні на території Полтавщини.</p> <p>Нова історія краю (XIX – початок XX ст.). Наш край у роки становлення Полтавської губернії. Освіта і культура.</p> <p>Новітня історія Полтавщини (перша половина XX ст.). Повстанський рух на Полтавщині. Особливості регіонального економічного розвитку.</p> <p>Полтавський край від повоєнного часу до сьогодення.</p>
--	---

Опис вибіркової дисципліни
«Актуальні проблеми методики викладання історії України»

Семестр	8
Загальна кількість кредитів/годин	5/150
Форма контролю	залік
Мета	зорієнтувати студентів в актуальних проблемах методики навчання історії, що обумовлені динамічними змінами в системі освіти, новітніми освітніми реаліями, входженням України до європейського освітнього простору.
Результати навчання за навчальною дисципліною	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комплексно аналізувати діючі шкільні підручники з історії та основні етапи підручникотворення в незалежній Україні. 2. Формулювати мету професійного і особистісного розвитку вчителя історії як організатора науково-дослідницької діяльності школярів в системі МАН України. 3. Знати методичні вимоги написання науково-дослідних робіт учнів-учасників МАН України. 4. Характеризувати методики підготовки школярів до участі в предметних олімпіадах з історії та організаційно-методичні засади їх проведення. 5. Знати основні вимоги до методичної роботи

	<p>вчителя історії.</p> <p>6. Формулювати теоретико-практичні основи мультимедійних технологій у навчанні історії.</p> <p>7. Аналізувати специфічні риси мультимедійної компетентності вчителя історії.</p>
Зміст дисципліни	<p>Актуальні проблеми методики навчання історії. Становлення і основні напрями модернізації українських підручників з історії для середньої школи. Учитель історії як організатор науково-дослідницької роботи учнів. Предметні олімпіади як інтелектуальні змагання учнів з історії. Методична робота вчителя історії. Атестація як форма оцінювання професійної компетентності вчителя історії. Теоретико-методичні основи мультимедійних технологій у навчанні історії. Мультимедійна компетентність вчителя історії та засоби навчальних мультимедійних систем. Теоретико-методичні засади застосування мультимедійної презентації у навчанні історії. Дидактичні можливості телерадіомовлення, педагогічних програмних засобів (ППЗ) та інших електронних засобів навчання історії, що зберігаються на цифрових носіях інформації. Можливості використання у процесі навчання історії комп'ютерних систем тестування та програм розробки мультимедійних навчальних курсів.</p>

Опис навчальної дисципліни
Політичний розвиток та політичні системи країн світу

Семестр	8
Форма контролю	залік
Мета	<p>формування у студентів комплексного підходу до вивчення закономірностей і особливостей політичного розвитку, функціонування партійних систем та політичних режимів країн і регіонів – Співдружності Незалежних Держав; Європейського Союзу; Східної, Південно -Східної й Південної Азії; Близького Сходу; Арабського Заходу; Тропічної й Південної Африки; Англо-Амери́ки й Латинської Амери́ки; вміння володіти компаративним методом дослідження політичних процесів і систем; розуміння глобальних і регіональних тенденцій світового розвитку, а також ознайомлення студентів із ключовими проблемами політичних систем країн світу.</p>

Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • володіти понятійно-категоріальним апаратом курсу; • виокремлювати особливості політичних систем та політичного розвитку країн світу; • знати загальні тенденції впливу політичних систем держав світу на вироблення й реалізацію їх зовнішньої політики; • розуміти характер впливу партійних систем держав СНД, Європи, Азії, Африки й Америки на їх зовнішню політику; • з'ясовувати історично-цивілізаційні, геополітичні, суспільно-політичні й правові особливості розвитку країн та регіонів; • виокремлювати політичні складові країнознавчих досліджень; • добирати, систематизувати й аналізувати політологічну інформацію; • складати загальну схему порівняльно-політичної країнознавчої характеристики; • формулювати припущення, передбачення та прогнози в розвиткові політичних процесів та міжнародних відносин в країнах та регіонах світу; • складати наукову бібліографію з політичної проблематики; • готувати письмові та усні реферати, а також презентації із запропонованої проблематики, використовуючи для цього сучасні комп'ютерні технології;
Зміст дисципліни	<p>Політичний розвиток та політичні системи країн світу як навчальна дисципліна в рамках країнознавчих досліджень. Еволюція політичних систем учасників СНД: компаративний аналіз. Особливості політичних систем країн Євросоюзу. Політичні системи та політичний розвиток держав Східної й Південно-Східної Азії. Становлення й розвиток політичних систем країн Південної Азії. Політичні системи та тенденції політичного розвитку країн Близького Сходу. Формування й еволюція політичних систем країн Тропічної й Південної Африки. Політичні системи США і Канади: порівняльний аналіз. Політичні системи республік Латинської Америки: теорія і практика.</p>

Опис навчальної дисципліни
«Іншомовний академічний дискурс»

Семестр	7
Загальна кількість кредитів/годин:	3/90
Форма контролю	залік
Мета	формування іншомовної комунікативної компетентності шляхом удосконалення вмінь і навичок читання, структурного та змістового аналізу іншомовних текстів академічного дискурсу, систематизування граматичного матеріалу; використовувати отриману інформацію для розв'язання тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти.
<i>Результати навчання за навчальною дисципліною</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1) – уміти читати і перекладати автентичні або адаптовані іншомовні тексти, користуючись текстовими й електронними словниками; визначати основну ідею тексту, ключові слова, складати план прочитаного; 2) – розуміти тему, основні факти, найважливіші деталі прочитаного тексту; 3) – уміти шукати й інтерпретувати необхідну інформацію в ході ознайомлювального, переглядового та пошукового читання художніх, суспільно-політичних, науково-популярних, наукових текстів (за фахом); 4) – збагатити словниковий запас мовця загальноповсякденною та термінологічною лексикою (у межах тематики опрацьованих іншомовних текстів); 5) – знати особливості вживання часових форм дієслова, модальних дієслів, умовного способу; 6) – доцільно застосовувати формули мовленнєвого етикету, стратегії ввічливості в іншомовному дискурсі тощо; 7) – уміти працювати зі стандартними тестовими завданнями зовнішнього незалежного оцінювання з іноземної мови для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти (читання і застосування англійської мови; завдання множинного вибору тощо). 	
<i>Зміст дисципліни</i>	
<p>1. Інтенсивне читання текстів публіцистичного та науково-популярного жанрів. Поняття дискурсу. Специфіка іншомовного науково-популярного тексту. Контекст абзацу і тексту. Структура іншомовного речення. Засоби зв'язності в тексті. Змістовий аналіз іншомовної статті з періодичного видання. Анотування академічного тексту. Стратегії виконання тестових</p>	

завдань множинного вибору.

2. Лексико-граматичний аналіз прочитаного. Функції основних часових форм дієслова. Допоміжні дієслова. Роль модальних дієслів в іншомовному тексті. Зміст і форма умовного способу. Синонімія та її побутування в текстах. Структурна роль службових частин мови. Аналіз контексту речення.

Опис навчальної дисципліни

«Іноземна мова у ситуаціях професійного спілкування»

Семестр	7
Загальна кількість кредитів/годин:	3/90
Форма контролю	залік
Мета	формувати комунікативну компетенцію майбутніх фахівців в галузі туризму, яка забезпечує ефективне спілкування іноземною мовою в особистісній, публічній, освітній та професійній сферах у межах окресленої програмою тематики та самостійного оволодіння ними інформацією з англomовних джерел.
<i>Результати навчання за навчальною дисципліною</i>	
<ol style="list-style-type: none">1) знати фонетичні й орфоепічні норми англійської мови, особливості інтонації;2) знати тематичну, загальнонаукову лексику, фахову термінологію в межах вивчених тем;3) знати граматичні структури, необхідні для використання на рівні речень, фраз і надфразових єдностей у ситуаціях спілкування.4) вживати частин мови, синтаксичні характеристики, структуру речення;5) застосовувати аспекти усного та письмового повідомлення, наукової доповіді, тексту екскурсії, презентації тощо;6) читати, розуміти зміст, переказувати, перекладати українською мовою автентичні й адаптовані тексти краєзнавчої, лінгвокраїнознавчої, фахової тематики;7) розпізнавати відомий лексичний і граматичний матеріал під час читання та аудіювання, використовувати його у мовленні;8) розуміти монологічне та діалогічне мовлення у межах окресленої програмою тематики і сфери спілкування, котре продукується мовцем у нормальному темпі;9) коментувати, порівнювати й аналізувати туристичні та культурні реалії, чітко аргументуючи свою позицію та дотримуючись норм англійської мови;10) реферувати іншомовні джерела, складати плани, вміти писати повідомлення, відгуки й особисті листи;11) здійснювати пошук необхідної інформації, розуміти основну ідею автентичного тексту, позицію його автора.	

Зміст дисципліни

1. Туризм і особистість
 - 1.1. Чому ми подорожуємо?
 - 1.2. Туризм як хобі та бізнес.
 - 1.3. Професії в індустрії туризму.
 - 1.4. Особистісні риси сучасного туриста.
 - 1.5. Видатний мандрівник.
2. Мандрівка: від наміру до здійснення
 - 2.1. Типи подорожей.
 - 2.2. Прогулянка університетським містечком.
 - 2.3. Відпочинок на природі.
 - 2.4. Туристське спорядження.
 - 2.5. Похід.
 - 2.6. Планування туристичної мандрівки.
 - 2.7. Бюро подорожей.
3. Подорож і транспорт.
 - 3.1. Авіаподорож.
 - 3.2. В аеропорту.
 - 3.3. Подорож під стукіт колес.
 - 3.4. Подорож автобусом.
 - 3.5. Автоподорож.
 - 3.6. Круїз.
 - 3.7. Екстремальні ситуації.
4. Розміщення, харчування, дозвілля.
 - 4.1. Заклади розміщення туристів.
 - 4.2. У готелі.
 - 4.3. Готельні послуги.
 - 4.4. Заклади харчування. Ресторанний сервіс.
 - 4.5. Що в нас у меню?
 - 4.6. Магазини та покупки.
 - 4.7. Дозвілля і розваги.